

OBYWATELSKI
KOMITET
ODBUDOWY
ZAMKU
KRÓLEWSKIEGO
W WARSZAWIE

Biuletyn ZAMEK nr 4-5 /49-50/ Rok II

Warszawa, dnia

Plac Zamkowy 10, tel. 31 66 99, 31 04 00

PIERWSZY ROK ODBUDOWY ZAMKU

Plenarne zebranie OKOZK w W

26 stycznia 1972 roku w pierwszą rocznicę ogłoszenia historycznego Apelu do Polaków w kraju i za granicą przez powstały Ogólnopolski Komitet Odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie odbyło się w siedzibie Prezydium St. Rady Narodowej uroczyste zebranie plenarne członków Komitetu. Na posiedzeniu podsumowano osiągnięcia pierwszego roku odbudowy.

"Dzieło odbudowy Zamku - powiedział otwierając obrady przewodniczący Obywatelskiego Komitetu, Józef Kępa - jest urzeczywistnieniem wieloletnich starań tych ludzi, którzy nigdy nie wątpili w słuszność swoich dążeń. Decyzja kierownictwa Partii umożliwiającą realizację tych zamierzeń, podana do publicznej wiadomości przez I sekretarza KC Edwarda Gierka na spotkaniu z przedstawicielami środowisk twórczych w Warszawie spotkała się z serdecznym przyjęciem społeczeństwa w kraju, wyzwoliła inicjatywy służące realizacji tej idei".

Mówiąc o pomyślnym bilansie ubiegłorocznej działalności J. Kępa złożył serdeczne podziękowanie tym wszystkim, którzy do sukcesu się przyczynili. Niemniej - powiedział - wszyscy jesteśmy świadomi, że to dopiero początek pracy.

Z dorobkiem rocznej działalności Prezydium OKOZK w W, które kieruje całokształtem prac związanych z odbudową zapoznał zgromadzonych wiceprzewodniczący Komitetu inż. Jerzy Majewski. Sprawozdanie z robót

na terenie Zamku przedstawił dyrektor naczelny Państwowego Przedsiębiorstwa Pracownie Konserwacji Zabytków - inż. Tadeusz Polak. O pracach archeologicznych mówił przewodniczący Komisji Historyczno-Archeologicznej prof. Aleksander Gieysztor.

W skład powołanego przed rokiem Komitetu weszło 56 przedstawicieli społeczeństwa reprezentujących wszystkie środowiska. Na plenarnym posiedzeniu do pracy w Komitecie zaproszono dalszych 14 osób: mianowicie:

WIESŁAW ADAMSKI - sekretarz CRZZ; JANUSZ DURKO - profesor, dyrektor Muzeum Historycznego m.st. Warszawy; JERZY GRABOWSKI - inż.arch., wiceprezes Tow. Przyjaciół Warszawy; WITOLD HENSEL - profesor, dyrektor Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN; JAN KAMINSKI - inż. prezes CRS "Samopomoc Chłopska"; JERZY KOWARSKI - inż. prezes SARP; JAREMA MACISZEWSKI - docent Instytut Historyczny U.W.; LEON MANTEUFFEL - profesor; ZDZISŁAW RAJEWSKI - profesor, dyrektor Państwowego Muzeum Archeologicznego; WŁADYSŁAW TOŃKIEWICZ - profesor; STANISŁAW WRONSKI - minister Kultury i Sztuki; JAN DOBRACZYNSKI - literat; STANISŁAW LASOTA - inż. arch.; RYSZARD TRZASKA - inż.arch., prezes Oddziału Warszawskiego SARP.

PRACE PRZYGOTOWAWCZE

Tematem 21 posiedzeń prezydium Obywatelskiego Komitetu były zagadnienia organizacji, programu odbudowy, projektowania, badań naukowych, organizacji czynów społecznych i gromadzenia funduszy. Szczegółowo zajmuje się nimi 7 komisji złożonych z wybitnych uczonych i naukowców, które propozycje swoje konfrontują z wnioskami autorów listów, przedstawicieli społeczeństwa.

Sprawą budzącą powszechne zainteresowanie i wymagającą bardzo rozważnych decyzji był program użytkowania Zamku po jego odbudowie. Projekt przyjęty na II plenarnym posiedzeniu Komitetu 23 marca 1971 roku, poddano publicznej dyskusji.

Dla dyskusji tej udostępnione zostały łamy "Życia Warszawy" i "Stolicy", wiele miejsca przeznaczyły na to również i inne dzienniki i czasopisma oraz radio i telewizja. Dyskusja bardzo ożywiona, trwała ponad dwa miesiące. Niezależnie od głosów publikowanych na łamach prasy, wiele kierowanych było bezpośrednio do biura Komitetu. Wszystkie wnioski zgłoszone w trakcie dyskusji stały się przedmiotem analizy dokonanej przez Komisję Naukową, której przewodniczy prof. Stanisław Lorentz.

Na kolejnym plenarnym posiedzeniu 30 czerwca 1971 r. Komitet po zapoznaniu się z wynikami dyskusji publicznej i przedłożonymi wnioskami zatwierdził program użytkowania Zamku - Pomnika Historii i Kultury Narodowej. Komitet postanowił, że odbudowany i przywrócony narodowi Zamek, wraz z wszystkimi zabytkami będzie instytucją żywą, ośrodkiem życia naukowego, kulturalnego i artystycznego o znaczeniu ogólnonarodowym i społecznym, instytucją otwartą dla wszystkich Polaków w kraju i obczyzny.

ROBOTY WSTĘPNE W 1971 ROKU

Określenie przeznaczenia i charakteru Zamku stało się podstawą dla opracowania projektu wstępnego odbudowy. Jednocześnie generalny wykonawca robót Pracownia Konserwacji Zabytków przystąpił 16 kwietnia 1971 r. do prac zabezpieczających, odgruzowania piwnic i odsłonięcia fundamentów oraz przeprowadził szereg ekspertyz w zakresie wytrzymałości murów i gruntu. Odgruzowanie piwnic pozwoliło na przeprowadzenie ostatecznej inwentaryzacji piwnic oraz badań architektonicznych.

Wszystkie te prace zostały już zakończone i stworzono warunki do prowadzenia robót przez cały okres zimowy. Odkryte piwnice osłonięto prowizorycznymi dachami, pod którymi prowadzi się obecnie roboty przy wzmacnianiu zewnętrznych murów, zeskalaniu gruntu pod fundamentami, zabezpieczaniu przed wilgocią i budowie kanałów instalacyjnych pod przyszłymi posadzkami piwnic. Na Podzamczu urządzono pomieszczenia socjalne dla załogi, hotel robotniczy oraz magazyny na materiały.

Obecnie zatrudnionych jest przy odbudowie 214 osób, pracujących na dwie zmiany.

Bilans prac wykonanych w 1971 roku zamyka się kwotą 12,5 milionów.

PRACE SPOŁECZNE

W odbudowie Zamku duży udział mają i mieć będą czyny społeczne. W ubiegłym roku przy pracach porządkowych i odgruzowaniu terenów oraz badaniach archeologicznych pracowało społecznie około 27 tys. osób z Warszawy i kraju. Ogółem przepracowano ponad 108 tys. roboczogodzin. Ważny udział w tych pracach miało wojsko, młodzież, zakłady pracy. Łączna wartość wykonanych w czynie społecznym prac budowlanych i dokumentacyjnych wynosiła ponad 3 mln zł, co stanowi 1/4 wartości ogólnej wszystkich wykonanych dotąd prac.

W roku bieżącym możliwości wykorzystania zgłaszanych deklaracji na fizyczne prace niewykwalifikowane będą znacznie ograniczone frontem robót. Z tego względu Komisja Czynów Społecznych, którą kieruje poseł Andrzej Borodzik przygotowuje inną formę właściwego wykorzystania deklaracji. W tym względzie wzrośnie natomiast zapotrzebowanie na pracę fachowców.

W ciągu 1971 r. napłynęło do biura Komitetu 38 deklaracji z różnych przedsiębiorstw zawierających zobowiązania nieodpłatnego wykonania różnych prac przy sporządzaniu projektu odbudowy. Dalsze 41 deklaracji dotyczą nieodpłatnego dostarczenia materiałów, dla celów odbudowy, wreszcie 63 deklaracje od różnych organizacji oraz 93 osób indywidualnych dotyczy wykonania w czynie społecznym fachowych robót takich jak prace murarskie, tkackie, rzeźbiarskie, stolarskie, tapicerskie i inne.

FUNDUSZ ODBUDOWY

W dniu 26 stycznia dary na fundusz odbudowy Zamku wyniosły 126.717 tys. zł, wpłacone przez 93.809 ofiarodawców zbiorowych i indywidualnych. Na kwotę tę złożyły się składki pieniężne i prace milionów osób.

Sprawami gromadzenia środków na odbudowę Zamku zajmuje się Komisja Funduszu Zamkowego pod przewodnictwem prof. dr Mieczysława Łubińskiego. W działalności swej spotyka się ona z wieloma różnorodnymi wnioskami i inicjatywami, świadczącymi wymownie o powszechnym poparciu społeczeństwa dla idei odbudowy Zamku.

Gromadzenie funduszu to nie tylko sprawa zbierania pieniędzy. Mamy tu do czynienia z różnymi formami świadczeń, charakterystycznymi dla różnych środowisk. Na fundusz odbudowy przekazywane jest wynagrodzenie za ponadplanową produkcję, honoraria autorskie, dochody ze spektakli i koncertów, wynagrodzenia za wynalзки i ekspertyzy, z organizacji imprez sportowych, aukcji dziecięcych rysunków, zapisy spadkowe, dochód ze sprzedaży makulatury i złomu, oszczędności dzieci i emerytury, słowem mnóstwo różnych inicjatyw świadczących o niezwykłej ofiarności społeczeństwa całego kraju.

W gromadzeniu środków finansowych na fundusz oraz przy podejmowaniu prac społecznych zachowywana jest w pełni i powinna być przestrzegana na przyszłość zasada pełnej dobrowolności.

W zestawieniu wpłat w ciągu ub. roku pierwsze miejsce zajmuje Warszawa z sumą 40.180 mln zł, drugie województwo katowickie - 11.606,6 tys. w dalszej kolejności województwa: wrocławskie - 6.873,6 tys., łódzkie - 6.212,8 tys., poznańskie - 5.462,5 tys. krakowskie - 5.111,2 tys., warszawskie - 5.075,2 tys., gdańskie - 4.983,8 tys., bydgoskie - 4.571,9 tys., opolskie - 4.366,9 tys., lubelskie - 4.257,2 tys., kieleckie - 3.839,5 tys., szczecińskie - 3.148,1 tys., olsztyńskie - 3.019,8 tys., białostockie - 2.906,9 tys., zielonogórskie - 2.679,2 tys., rzeszowskie - 2.670,1 tys., koszalińskie - 2.313,6 tys. zł.,

W ostatnich miesiącach ub. roku znaczne kwoty notowano od różnych zakładów pracy, instytucji i osób indywidualnych, które wpłacały dodatkowe zarobki z realizacji czynów produkcyjnych dla uczczenia VI Zjazdu Partii. Z życzliwym i powszechnym poparciem społeczeństwa spotkał się apel przewodniczącego Ogólnopolskiego Komitetu Frontu Jedności Narodu prof. dr Janusza Groszkowskiego, członka OKOZKwW z hasłem "Każdy Polak składa jedną złotówkę".

Środowiskiem szczególnie wyróżniającym się w gromadzeniu funduszków jest oświata, nauka i kultura, których udział przekracza 13.500 tys. zł. Główna w tym zasługa młodzieży szkół podstawowych, które wpłaciły 5.375 tys. zł, szkół średnich i zawodowych /4.498 tys. /. Spośród organizacji społecznych poważny udział w gromadzeniu środków ma Towarzystwo Przyjaciół Warszawy prowadzące bardzo szeroką akcję propagandową i zbiórkową 3.600 tys. zł, ZBoWiD /662 tys. zł. /, Ochotnicze i Zawodowe Straże Pożarne /717 tys. /. Wyróżnić także należy organizację "Samopomoc Chłopska" /5.960 tys. zł. / i wiele innych.

Dużą popularnością cieszyła się w 12 miastach akcja "Kryształowej latarni " zorganizowana przez redakcję "Kuriera Polskiego" przy współudziale regionalnych pism i rzemiosła. Rezultat - ponad 1 mln zł. zebrany na fundusz. Także "Dziennik Łódzki " systematycznie rozprowadzając t.zw. "cegielecki" zgromadził 700 tys. zł. a "Głos Robotniczy" w Łodzi ze zorganizowanej loterii fantowej przekazał 670 tys.

Wartość przekazanych przez 118 ofiarodawców obligacji Narodowej Pożyczki Rozwoju Sił Polski wynosi 31.410 zł.

W gospodarowaniu funduszem społecznym obowiązuje zasada wydatkowania zbieranych pieniędzy wyłącznie i jedynie na cele ściśle związane z samą odbudową Zamku. Koszty administracyjne i personalne biura Komitetu pokrywane są przez Prezydium St. Rady Narodowej. Liczne prace biurowe wykonywane są w czynie społecznym.

DARY POLONII ZAGRANICZNEJ

Na koncie dewizowym w Banku Polskiej Kasy Opieki S.A. znajdowało się na dzień 31 stycznia br. 72.600 dolarów przekazanych z 39 krajów, przede wszystkim ze środowisk polonijnych. Największe kwoty wpłynęły z USA, Anglii, Francji, NRF, Kanady, Belgii. Napływają także wpłaty od obywateli polskich przebywających czasowo poza granicami kraju.

Wpłaty w różnych walutach wymiennych przeliczane są na dolary. Fundusz dewizowy przeznacza się na kupno za granicą materiałów i urządzeń instalacyjnych nie produkowanych w kraju a niezbędnych przy wyposażeniu wnętrza zamkowych. Natomiast waluty niewymienne przelicza się na złotówki.

Wpływy z tego źródła wyniosły ponad 600.000 zł.

Sprawami kontaktów z rodakami poza granicami kraju zajmuje się Komisja Polonijna - przewodniczący gen. Franciszek Skibiński, która we współdziałaniu z Komisją Propagandy - przewodniczący red. Leszek Wyszynacki, popularyzuje w środowiskach polonijnych odbudowę Zamku.

OFIARY W NATURZE

Liczne ofiary napływają w naturze. W skarbcu Narodowego Banku Polskiego znajdują się ofiarowane przez społeczeństwo przedmioty złote, srebrne oraz znaczna ilość monet. Wartość tego zbioru oceniona została przez rzeczoznawców na 104.975. Wśród darów znajduje się m.in. 29 obrączek złotych, papierośnice, brosze, pierścionki, bransolety.

Gromadzone przedmioty ze szlachetnych metali przeznacza się na złocenia w zabytkowych salach zamkowych.

Niezależnie od uratowanych bogatych zbiorów z Zamku eksponowanych na wystawie w Muzeum Narodowym zaofiarowano z kraju i zagranicy 142 pozycje w postaci obrazów, mebli, rzeźb, dywanów itp. Z liczby tej przejęto już 80 darów, które zdeponowano w Muzeum Narodowym, pozostałe zaś, są w trakcie sprawdzania ich wartości zabytkowo-artystycznej przez specjalistów.

Ostatnio piękny dar do wnętrza zamkowych ofiarowała p. Bronisława Brochowicz-Lewińska z Bristolu w Anglii. Za pośrednictwem p. Hanny Żurawskiej przekazała znajdujący się u niej w Henrykowie pod Warszawą cenny dywan perski o wymiarach 3 x 4 metry w kolorze błękitnym o bogatym ornamentcie.

WYDAWNICTWA I FILMY O ZAMKU

Przez cały ubiegły rok stopień zainteresowania społeczeństwa w kraju i ośrodków polonijnych za granicą aktualną historią i odbudową Zamku był niezmiernie bardzo wysoki. Komisja Propagandy we współpracy z wieloma wydawnictwami, agencjami, redakcjami, radiem i telewizją spotkała się z dużą ofiarnością dla sprawy popularyzowania idei odbudowy Zamku.

W okresie minionego roku przygotowano i wydano 6 tytułów o Zamku Królewskim w Warszawie, w tym cztery albumy o łącznym nakładzie 180 tys. egzemplarzy. W roku bieżącym przewiduje się 7 tytułów wydawniczych o łącznym nakładzie trzystukilkudziesięciu tysięcy egzemplarzy. Nie mały to sukces autorów, zakładów poligraficznych i wydawnictw. Wydane tytuły cieszą się wielką popularnością.

Nakręcono również cztery bardzo interesujące, krótkometrażowe filmy o Zamku. W sprzedaży znajduje się 10-złotowy pamiątkowy znaczek metalowy z Zamkiem, z ceny którego 6,10 zł wpływa na fundusz zamkowy.

Komitety wydają tygodniowy "Biuletyn Zamek" w nakładzie 150 egzemplarzy, przeznaczony dla prasy i agencji. Dotychczas wydano 50 numerów oraz dwa wydania specjalne dla Polaków za granicą. W przygotowaniu jest również redagowanie stałego, miesięcznego "Biuletynu Zamek" dla odbiorców za granicą. Biuletyny drukuje w czynie społecznym Polska Agencja INTERPRESS. Tygodnik "Stolica" trzy numery poświęcił wyłącznie Zamkowi.

W dalszych zamierzeniach Komisji Propagandowej przewiduje się nasilenie informacji wizualnej w postaci plakatów, folderów, przezroczy itp.

BADANIA ARCHEOLOGICZNE

Prace Komisji Historyczno-Archeologicznej prowadzone w czynie społecznym w 1971 r. przez pracowników z siedmiu instytutów i wyższych uczelni zakończyły się pełnym sukcesem. Archeolodzy odsłanili na terenie zamkowym mury pięciu nieznanych dotąd obiektów z okresu lat 1300 do 1550. Zebrali około 50 tysięcy fragmentów rozmaitych naczyń ceramicznych, a także liczne detale z różnych sprzętów domowych. Odkryto m.in. poza murami Zamku piwniczkę lekarza książąt Mazowieckich z fragmentami wyposażenia aptecznego.

Prowadzone badania architektoniczne i archeologiczne przyczyniły się wybitnie do wzbogacenia naszej wiedzy o przeszłości Zamku i Starej Warszawy. Będą one kontynuowane w roku bieżącym na obrzeżach placu budowy, a następnie na dziedzińcu głównym.

Przewiduje się zorganizowanie wystawy znalezisk archeologicznych w części ocalałych piwnic gotyckich Zamku.

W 1973 ROKU ZAMEK POD DACHEM

W dniu 1 grudnia ub. roku Pracownie Konserwacji Zabytków złożyły prezydium Komitetu projekt wstępny odbudowy Zamku Królewskiego, który jest obecnie w fazie zatwierdzania. Jednocześnie - wyprzedzając projekt wstępny - zostały wykonane rysunki techniczne niezbędne dla prowadzonych prac zabezpieczających i fundamentowych.

W opracowaniu, trudnego i skomplikowanego - ze względu na unikalny charakter obiektu zabytkowego - projektu uczestniczyło 16 biur projektowych przy współudziale instytutów i uczelni. Opracowany projekt wstępny wiernie zachowując wszelkie wartości historyczne, uwzględnia jednocześnie współczesne rozwiązania techniczne zwłaszcza w zakresie klimatyzacji, sieci instalacji i innych urządzeń technicznych. Prace projektowe wykonywane są przy stałej konsultacji z Komisją Architektoniczno-Konserwatorską - której przewodniczy prof. Jan Zachwatowicz.

Wykonany projekt wstępny pozwolił rozwiązać wiele problemów konserwatorskich i technicznych a także sprecyzować wytyczne i terminy wykonania projektu techniczno-roboczego oraz ustaleń terminarza realizacyjnego. Równolegle prowadzone są prace przygotowawcze dla robót wykończeniowych zwłaszcza wydobywania i obróbki kamienia.

Z wiosną bieżącego roku ruszą na szerokim froncie prace murarskie przy wznoszeniu parterowej części Zamku. Przewiduje się zatrudnienie 470 pracowników, rzemieślników i robotników. Drawski Kombinat Ceramiczny dostarczy w marcu pierwszą partię z zamówionych 10 milionów sztuk wysokogatunkowej cegły.

Zgodnie z zasadniczymi ustaleniami prezydium Komitetu Odbudowy cała bryła Zamku w stanie surowym, zamkniętym pokryta dachem wraz z wieżami ma być wykonana w terminie do 22 lipca 1973 roku w 30 rocznicę powstania Polski Ludowej.

Dotrzymanie tego terminu zapewnia zobowiązanie całej załogi, robotników, rzemieślników, konserwatorów, architektów Przedsiębiorstwa Pracownie Konserwacji Zabytków generalnego wykonawcy robót, złożone na plenum Komitetu Odbudowy przez nacz.dyr. inż. Tadeusza Polaka.

Poza stanem surowym przewiduje się również wykonanie w tym terminie innych robót. Ze względu na wyjątkowy charakter budowli można było ustalić w przybliżeniu koszty jedynie dla stanu surowego, które na podstawie projektu wstępnego wyliczono na około 200 milionów złotych. Koszt dalszych etapów odbudowy a w konsekwencji całego obiektu obliczony będzie po zakończeniu prac nad projektem techniczno-roboczym.

x x x

Efekty ubiegłego roku w wielkim dziele odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie są bardzo poważne. Wspólnym wysiłkiem uczyniliśmy bardzo dużo. Obecnie wkraczamy w nowy etap odbudowy, wznoszenia zamkowych murów. Przed nami znajdują się jeszcze bardzo ważne zadania, trudne i wymagające wytrwałości. Pierwszy rok odbudowy Zamku Królewskiego, symbolu naszej trwałości państwowej świadczy jednak dowodnie, że czekające nas zadania spełnimy w pełni.

Z RÓŻNYCH STRON ŚWIATA

Otrzymaliśmy następujący list: "Ja niżej podpisany przesyłam czek na sumę 100 dolarów. Suma uboga ale szczerą i życzę panom dobrych pomysłów w odbudowie Zamku".

Z poważaniem

Błażej Grzyb
London Ontario Canada

x x x

Wpłaty zagraniczne na konto dewizowe w styczniu br.

- Zarząd Polskiego Towarzystwa /Sällskapet/ "Ogniwo" w Sztokholmie przekazał ze składek tamtejszych Polaków kwotę 2.800 koron.

- Edmund Nowak i Klara Szczekocka ze Szwecji przekazała 200 koron ze zbiórki na terenie m. Vanberg.

- Lovers of Polish Folklore Club LTD w Luton Anglia zamiast tradycyjnych kartek z życzeniami świątecznymi przysłał czek na 5 funtów.

- Stanisław Librek z Towarzystwa "Polonia" w Lozannie wpłacił 50 fr.szw.

- Ambasada PRL w Kopenhadze przesłała kwotę 1.140,25 koron duńskich z indywidualnych wpłat przedstawicieli Polonii w Danii.

- Konsulat PRL w Malmö Szwecja powiadomił o wpłacie na fundusz dewizowy sumy 2.500 koron, z darów tamtejszych Polaków i Szwedów.

Zespół Programu dla Zagranicy Polskiego Radia przekazał w styczniu na konto dewizowe w Banku PeKaO datki 91 słuchaczy zagranicznych, nadesłanych z USA, Kanady, Anglii, Francji, NRF, Belgii i innych krajów w kwocie 210,32 dolarów.

Dary indywidualne: Stanisław Brzozowski z USA - 10 dol., Kazimierz Kaczorek USA - 20 dol., Helena Bierut - USA - 10 dol., Stefan Jaura z Frankfurtu n/M. - 30 mkz, Eugenia Pszeniczna z Ropczyc woj. rzeszowskie - 10 dol., Ignacy Burzyński z Brooklynu N.J. - 31,50 dol. Mikołaj Szpilewski ze Szwecji - 50 koron, Idzi Szuraja z Ludwigshafen NRF - 15 mkz, Viktor Gajda z Berlina - 50 mkz, Hedwig Kruger z Rahden Westf. - 20 mkz, Józef Łonczuk z Londynu - 10 funtów, dr Maksymilian Matelski z Poznania - 55 mkz, Edmund Nowak z Verbergu Szwecja - 200 koron, Edward Boddalin z Busto Arsizio Włochy - 6.250 lirów, Zygmunt Paradowski z Chicago - 10 dol, Weronika Konopka z Londynu - 40 dolarów.

ODWIEDZILI KOMITET

25 stycznia br. odwiedziła Komitet delegacja Płockiego Obywatelskiego Komitetu Odbudowy Zamku w osobach mgr inż. H.Dyrda, mgr K.Janiak, mgr B.Witkowski, mgr inż. J.Chojnacki i mgr M.Soltysiak. Delegaci przekazali na ręce członków prezydium OKOZKwW dar społeczeństwa Płocka na

odbudowę Zamku w kwocie pół miliona złotych zebranych od lutego do 31 stycznia 1971 r. Złożyły się nań wpłaty niemal wszystkich załóg miejscowych zakładów, instytucji, szkół, organizacji społecznych i osób indywidualnych.

"Zebrana kwota - czytamy w złożonym dokumencie - kończy pierwszy etap aktywnej działalności Płockiego Komitetu, który w dalszych swych planach i zamierzeniach przewiduje rozszerzenie dobrowolnych świadczeń w tej szlachetnej i patriotycznej akcji na środowiska wiejskie.

Tysiącletni gród nadwiślański, nowoczesny, socjalistyczny ośrodek przemysłowy, przez kilka dziesięcioleci siedziba książąt i królów, dziś stolica polskiej petrochemii z pietyzmem chroniąca swoje zabytki, będzie dawać w dalszym ciągu wyraz aktywnego poparcia pięknej idei odbudowy Zamku".

x x x

W styczniu złożyła także wizytę w prezydium Komitetu delegacja całej załogi Swidnickiej Fabryki Urządzeń Przemysłowych w składzie: dyr. inż. Stanisław Kosarzewski, przew. Rady Zakładowej, inż. Zb. Oleśkiewicz i przew. Rady Robotniczej. Delegacja powiadomiła o przekazaniu na fundusz odbudowy sumy 26.716 zł z dobrowolnej zbiórki oraz dalszych 10.000 zł. z funduszu przeznaczonego na imprezę artystyczną z okazji jubileuszu 25-lecia istnienia fabryki. Jednocześnie załoga zobowiązała się służyć wszelką pomocą w odbudowie w zakresie swoich możliwości, jeżeli tego zajdzie potrzeba.

DZIAŁALNOŚĆ TOWARZYSTWA PRZYJACIOŁ WARSZAWY

Wśród licznych akcji prowadzonych na rzecz odbudowy Zamku Królewskiego na szczególne wyróżnienie zasługuje działalność Towarzystwa Przyjaciół Warszawy. Świadczy o tym m.in. zorganizowanie w zeszłym roku ponad 70 różnych imprez zamkowych: koncertów, pogadanek, odczytów, filmów itp. z frekwencją około 14 tys. osób. Opracowano t.zw. "Gawędę

o Zamku Królewskim" /kompedium wiedzy o Zamku / na użytek członków TPW, szkół i zakładów pracy.

Jednocześnie z upowszechnianiem idei odbudowy prowadzona była zbiórka funduszków. Np. członkowie TPW pełnili dyżury w muzeach warszawskich przy puszkach zbiorczych, poświęcając na ten cel około 3.000 godzin, co dało w złotych 113.000 zł oraz w różnych walutach obcych m.in. 135 dolarów i 29 funtów z datków rodaków za granicą odwiedzających kraj.

Łączna zbiórka funduszków prowadzona przez Tow. Przyjaciół Warszawy wyniosła w ub. roku 3.600 tys. złotych.

GRATULACJE Z OPOŁA

Załogi przemysłu terenowego w Opolu nadesłały następującą depeszę:

"W pierwszą rocznicę powołania Komitetu Odbudowy Zamku składamy serdeczne życzenia jak najbardziej owocnych efektów Waszej pracy i najszybszej odbudowy Zamku. Opolskie zakłady meldują równocześnie o rozpoczęciu produkcji zabawki dla dzieci i dorosłych związanej tematycznie z propagowaniem piękna Warszawskiego Zamku. Zabawka przeznaczona jest na rynek wewnętrzny i na eksport a w jej cenę wliczono opłatę na rzecz odbudowy Zamku. Mamy nadzieję, że w ten sposób powiększymy fundusz odbudowy conajmniej o skromnych paręset tysięcy złotych.

Dyrektor Zakładów Przemysłu Terenowego
mgr Zbigniew Czala

DEKLARACJA STOLARZY SWARZĘDZKICH

Walne Zgromadzenie członków Cechu Stolarzy Swarzędzkich podjęło następującą uchwałę: "Każdy członek Cechu w latach 1972-1975 wpłacać będzie dobrowolną składkę w wysokości 1 promil od wartości rocznego obrotu w swoim warsztacie na rzecz społecznego funduszu odbudowy Zamku. Zebrane w ten sposób fundusze w wysokości ok. 200.000 zł chcemy przeznaczyć na meble lub wyposażenie wnętrz zamkowych /stolarka budowlana/.

Meble te lub wyposażenie wnetrz zamkowych chcemy wykonać w naszych warsztatach rzemieślniczych w Swarzędzu koło Poznania. Będzie to okazja do wykazania możliwości i umiejętności naszych członków Cechu oraz okazja do praktycznego szkolenia uczniów w zakresie wykonywania mebli i wnetrz stylowych.

NOWA PUBLIKACJA PWN

Państwowe Wydawnictwo Naukowe oddaje do rąk czytelników pięknie wydana dzięki wspólnemu wysiłkowi autorów, redaktorów i drukarzy monografie poświęconą historii Zamku Królewskiego w Warszawie. Zawiera ona pełną informację o dziejach Zamku od początku jego budowy.

Autorami publikacji "Zamek Królewski w Warszawie" są wybitni znawcy historii Warszawy i dziejów Zamku: prof. dr Aleksander Gieysztor, który napisał rozdział o Zamku Piastów i Jagiellonów a równocześnie jest redaktorem naukowym całości książki, prof. dr Władysław Tomkiewicz, autor rozdziału o Zamku Wazów i Sasów, prof. dr Stanisław Lorentz, który pisze o Zamku za Stanisława Augusta, prof. dr Stanisław Herbst, autor rozdziału - Zamek między trzecim rozbiorem a końcem Drugiej Rzeczypospolitej oraz prof. dr Jan Zachwatowicz - który opisuje Zamek zniszczony i sprawę jego odbudowy.

START SKARBONKI Z POLITECHNIKI DO FSO

FSO na Żeraniu rozpoczęła 27 bm. ogólnopolską sztafetę załóg przemysłowych, współzawodniczących w zbiorce pieniędzy na odbudowę Zamku Królewskiego w Warszawie.

Piękną skarbonkę wykonała dla stołecznych fabryk Politechnika Warszawska, a jej rektor prof. M. Łubinski - zarazem przewodniczący Komisji Funduszu Obywatelskiego Komitetu Odbudowy - ofiarowali ją przedstawicielom organizacji politycznych i społecznych FSO.

Skarbonkę przekazywać sobie będą teraz wydziały tej fabryki. Jako pierwszy - w imieniu wszystkich racjonalizatorów z FSO - wpłaty w wysokości 2,6 tys. zł dokonał A. Orłowski. Zakład żeranski znajduje się na jednym z czołowych miejsc w świadczeniach na rzecz odbudowy i wpłacił dotychczas 167 tys. zł.

Za kilka dni skarbonkę z Żerania przejmie Huta "Warszawa".

UCZNIOWSKA ZBIÓRKA ZŁOMU

Klub Oficerów Rezerwy - Nauczycieli Przysposobienia Obronnego w Warszawie zaofiarował Komitetowi dostarczenie około 500 kg łusek mosiężnych z amunicji do karabinków sportowych po strzelaniach szkolnych. Zebrany złom mosiężny dostarczyli już uczniowie szkół technicznych i ogólnokształcących. Po przetopieniu w sztuki zostanie zużyty przy odbudowie Zamku.

* * *

W Tczewie zebrano w minionym roku 53,5 tony złomu, przekazując na konto odbudowy zamku równowartość tych surowców wtórnych w wysokości 31 tysięcy złotych. 5 ton złomu dostarczyła załoga Okręgowego Zarządu Wodnego. 3,5 tony Przedsiębiorstwo Budownictwa Rolniczego, 2,8 tony - Państwowe Gospodarstwo Rolne Borkowo, 15 ton - Spółdzielnia Produkcyjna w Kulicach, 3,3 tony Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Pelplinie, a po 1,5 tony - POM Rudno, PGR Rombark Sadowniczy Zakład Doswiadczalny w Miłobądku oraz Fabryka Drożdży.

DARY PIENIEZNE

W styczniu br. powiadomili m.in o wpłatach na PKO lub wpłacili osobiście w biurze Komitetu następujący ofiarodawcy:

Wpłaty z Warszawy:

- 237.599 zł Centrala Rolniczych Spółdzielni "Samopomoc Chłopska" - dalsze wpłaty pracowników i jednostek organizacyjnych.
- 76.000 zł Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy "ZREMB" (ul. Wolność 7/9) z tytułu czynu dla uczczenia VI Zjazdu PZPR, wykonania dodatkowej produkcji o wartości 160 tys. zł.
- 6,972 zł pracownicy Salonów Sprzedaży "Mody Polskiej" w Katowicach, Gdyni i Warszawie, wynagrodzenie za pracę w godzinach poza służbowych.
- 300 zł aktyw warszawskich pielęgniarek ze zbiórki na zebraniu w Polskim Tow. Pielęgniarskim. Będzie to coroczna wpłata, niezależnie od datków terenowych Kół PTP
- 30.269 zł załoga Wytwórni Sprzętu Komunikacyjnego w Świdniku koło Lublina ze zbiórki pod hasłem "Każdy pracownik WSK - spełniając swój obywatelski obowiązek przyczynia się do odbudowy Zamku Królewskiego.

Wpłaty z kraju:

- 6.660 zł załoga Graficznej Pracowni Doswiadczalnej w Łodzi z przepracowanych 460 godzin dla uczczenia VI Zjazdu PZPR.

- 2.227 zł organizacje wiejskie współpracujące z Bankiem Spółdzielczym w Kętach pow. Oświęcim z indywidualnych zbiorów.
- 973,20 zł pracownicy przedsiębiorstwa "Wawel-Tourist" w Krakowie.
- 830 zł pracownicy Domu Wypoczynkowego FWP w Darłowie pow. Sławno.
- 500 zł Jednostka Ochotniczej Rezerwy M.O. w Skandawie pow. Kętrzyn ze składek 17 osób.
- 1.957,11 zł pracownicy filii Państwowego Ośrodka Maszynowego w Kostkowie pow. Wejherów wypracowanych w czynnie społecznym.
- 561 zł pracownicy tartaku w Kolonii Biskupskiej woj. opolskie.
- 4.405 zł Wojewódzkie Przedsiębiorstwo Imprez Artystycznych w Białymstoku - dochód z imprezy.
- 7.708,70 zł Miejski Komitet FJN ze zbiórki do skarbonki w Opolu.
- 3.520 zł załoga Biura Projektów Przemysłu Papierniczego w Łodzi. Zgodnie z podjętym zobowiązaniem przekazano do 26 stycznia łączną kwotę 25.090 zł.
- 18.620 zł załoga Spółdzielni Usługowo-Wytwórczej Kółek Rolniczych w Hucie pow. Czarnków z wykonanych czynów społecznych dla uczczenia VI Zjazdu Partii.
- 445 zł członkowie gminnego Koła ZBoWiD w Siekierczynie woj. wrocławskie.

Młodzież na Zamek:

- 16.000 zł młodzież hajnowskich wsi zrzeszona w ZMW z różnych czynów społecznych, występów zespołów artystycznych i organizacji imprez kulturalnych.
- 245 zł młodzież Szkoły Podstawowej w Wilkowicach pow. Tarnowskie Góry z inicjatywy klasy IV.
- 648 zł Szkoła Podstawowa w Sępolu pow. Bartoszyce ze zbiórki złomu.
- 1.120 zł słuchacze Państwowej Szkoły Muzycznej II stopnia nr 2 im. Fr. Chopina w Warszawie (ul. Bednarska 11). W zbiorce uczestniczyły 34 osoby.
- 136 zł Szkoła Podstawowa w Woli Rychwalskiej pow. Konin ze składek 19 uczniów.
- 530 zł jasełkowe zespoły młodzieżowe z Libiąża k. Chrzanowa z zebranych datków.
- 4.400 uczniowie i nauczyciele Zasadniczej Szkoły Budowy Okrętów dla Pracujących Stoczni Szczecińskiej im. A. Warskiego, wypracowane przy różnych robotach.

Numery kont bankowych Obywatelskiego Komitetu Odbudowy Zamku
Królewskiego w Warszawie.

Wpłaty krajowe: PKO I Oddział Warszawa numer 1-9-122-122

Wpłaty zagraniczne w dewizach: Polska Kasa Opieki S.A.
numer E-100.700

BIULETYN ZAMEK

Wydawca: Obywatelski Komitet Odbudowy Zamku Królewskiego w Warszawie.

Adres Redakcji: siedziba OKOZK pl. Zamkowy 10, tel. 310-400.

Redaguje Bernard Kiser

Wykonuje Polska Agencja INTERPRESS, ul. Bagatela 12.

Maszynopisanie: Wiesława Urzykowska, Monika Wróblewska, Teresa

Roguszevska ; korekta: Alicja Dolega, Ligia Ceglarek

Druk: Zbigniew Juskiewicz; ekspedycja: Barbara Ludwikowska.

Prace w czynie społecznym.